

Vergaderjaar 2022–2023

29 684

Waddenzeebeleid

Nr. 245

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 april 2023

Met deze brief wordt u, mede namens de Minister voor Natuur en Stikstof en de Minister voor Energie en Klimaat, geïnformeerd over enkele onderwerpen aangaande de Waddenzee en het Waddengebied. Deze onderwerpen zijn besproken in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW) van 23 februari jl. en zoals gebruikelijk wordt de Kamer na elk overleg geïnformeerd over de uitkomsten.

Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021–2026

Een belangrijke mijlpaal is dat het BOW het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021–2026 (UP) heeft vastgesteld. Hiermee is een grote stap gezet door de partijen in het Waddengebied om gezamenlijk aan de slag te gaan met de uitvoering van de Agenda voor het Waddengebied 2050. In dit UP zijn 30 initiatieven opgenomen waarmee zowel invulling wordt gegeven aan een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap, als aan een veilig, vitaal en veerkrachtig Waddengebied. Het vaststellen van dit UP markeert de start van een meerjarige en nauwe samenwerking van veel partijen in het Waddengebied, en draagt bij aan een integrale realisatie van de doelen voor de Waddenzee en het Waddengebied.

De insteek van het UP is om op de korte termijn acties van de Agenda uit te werken. Daarnaast is het doel om gezamenlijk stappen te zetten in het bewerkstelligen van majeure en daardoor complexe transities in het gebied, op de vlakken bereikbaarheid, kust, klimaat en visserij. Het werken aan de doelen van de Agenda en het UP vraagt om de inzet van alle partijen. Op basis van het UP werken alle betrokken partijen stapsgewijs toe naar doelen voor de langere termijn, steeds inspeland op nieuwe ontwikkelingen. Het Omgevingsberaad Waddengebied (OBW) heeft nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het proces om te komen tot voorstellen rondom keuzes op deze transities, en om oog te houden voor

ontwikkelingen gedurende de looptijd van het UP. Het UP is adaptief en wordt elke 2 à 3 jaar bijgesteld. Het UP, met het bijbehorende Doelendocument en Reactiedocument, is als bijlage bij deze brief gevoegd. Conform de motie van de leden Tjeerd de Groot en Dik-Faber¹ wordt medio volgend jaar een eerste voortgangsrapportage met u gedeeld.

Ecologisch Impulspakket

Het Waddengebied is een van de regio's in Nederland waar aanlanding van wind op zee een rol speelt. Deze regio's worden geconfronteerd met extra milieudruk, benodigde ruimte voor deze projecten, en effecten op de leefomgeving. Binnen het Programma aansluiting wind op zee – Eemshaven (PAWOZ) wordt onderzocht via welke routes kabels en leidingen van windparken in de Noordzee naar de Eemshaven kunnen gaan. Bij elk van de mogelijke routes zal in meer of mindere mate het Unesco Werelderfgoed Waddenzee worden doorkruist. Het Rijk is zich bewust van effecten voor de regio en wil hieraan tegemoet komen met investeringen in deze gebieden om de lokale leefomgeving te verbeteren. Daarvoor is een totaalbudget van circa 500 miljoen beschikbaar voor de verschillende regio's waar aanlandingen vanuit wind op zee worden gerealiseerd. De komende periode geeft het Rijk in samenwerking met de regio hier nader invulling aan.

Bovenop de middelen die landelijk beschikbaar worden gemaakt voor gebiedsinvesteringen bij aanlanding van elektriciteit, heeft het Rijk specifiek voor het Waddengebied middelen beschikbaar gesteld voor een Ecologisch Impulspakket Waddengebied (18 miljoen euro). Hiermee wordt specifiek in de ecologie van het Waddengebied geïnvesteerd. Het BOW heeft ingestemd met de toedeling van de middelen uit het Ecologisch Impulspakket. Het pakket sluit aan op de uitdagingen op het terrein van natuurherstel en -beheer zoals genoemd in de Agenda voor het Waddengebied 2050. De intentie is om het grootste deel van deze middelen generiek en als ecologische plus in te zetten op het Waddenecosysteem: de implementatie van het Broedvogel-actieplan «Wij & Wadvogels» aanvullend onderzoek en monitoring van vogels (Waakvogels), het Integraal Beheerplan Waddenzee, herstel van zoet-zout-overgangen, en onderzoek naar ecologische effecten van klimaatverandering).

Werkplan Omgevingsberaad Waddengebied 2023

Het BOW heeft kennisgenomen van het Werkplan van het Omgevingsberaad Waddengebied (OBW) voor 2023 en met de bijbehorende begroting ingestemd. Het OBW zal in 2023 onder andere adviseren over onderwerpen in de bestuurlijke actualiteit, zich inzetten om de jeugd bij de ontwikkeling van het Waddengebied te betrekken, en een platformfunctie vervullen.

Aanpak opvolging Waddenfonds

Het Waddenfonds krijgt in 2026 haar laatste jaardotatie en eindigt in 2028. Het BOW van 26 juni aanstaande bespreken wat nodig is om te komen tot een propositie voor een toekomstige coalitievorming rondom opvolging van het Waddenfonds.

Stand van zaken Beleidskader Natuur Waddenzee

De stand van zaken rondom het Beleidskader Natuur Waddenzee is kort aan de leden van het BOW toegelicht. Het Omgevingsberaad Wadden-

¹ Kamerstuk 35 570 XII, nr. 93.

gebied heeft in haar advies het belang van dit kader benadrukt. De verdere uitwerking wordt onder leiding van LNV met de nodige zorgvuldigheid vormgegeven. Naar verwachting zullen de contouren van het in te richten traject rond de zomer bekend zijn.

Bereikbaarheid Ameland en de Boontjes

Het BOW heeft zorgen besproken rondom de bereikbaarheid van Ameland en de vaargeul de Boontjes. Het thema bereikbaarheid wordt dit jaar met voorrang opgepakt en in het BOW besproken. Hierbij is een gezamenlijke routekaart de eerste stap, die deze zomer aan het BOW ter bespreking wordt aangeboden. Wat betreft de bereikbaarheid van Ameland heeft Rijkswaterstaat verschillende maatregelen genomen om de vaargeul Holwerd-Ameland op orde te krijgen. Ook wordt dit jaar het Vervolgonderzoek Bereikbaarheid Ameland na 2030 (VBA 2030) afgerond. Daarnaast wordt, in het kader van de motie van het lid De Hoop², in overleg met betrokken partijen gezocht naar kansrijke oplossingen om binnen de wettelijke mogelijkheden de nachtelijke watertaxidiensten naar de Waddeneilanden in stand te houden. Rondom de Boontjes leeft er zorg over de toekomstige afmetingen van deze vaarweg. Op basis van de evaluatie van de onderhoudspilot en nader onderzoek zoals eind 2022 met de provincie Friesland is afgesproken, wordt hier in samenspraak met de Waddengovernance eind 2023 een besluit over genomen.

Pilot Methodiek Impactanalyse

In opvolging van motie van de leden Remco Dijkstra en Geurts³ is een methodiek ontwikkeld om een impactanalyse te maken van het UP. Deze methodiek is besproken in het BOW van juni 2021, waarover u per brief op de hoogte bent gesteld⁴. De afgesproken pilot van deze methodiek is inmiddels ook afgerond. Tijdens het aankomende BOW zullen deze pilots en de aanbevelingen die daaruit zijn voortgekomen worden besproken, waarna uw Kamer ook zal worden geïnformeerd.

Tot slot is de selectie van projecten in de derde tranche PAGW besproken in het BO Wadden. Hiervan bent u eind 2022 al op de hoogte gebracht⁵.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers

² Kamerstuk 29 684, nr. 240.

³ Kamerstuk 35 570 XII, nr. 65.

⁴ Kamerstuk 29 684, nr. 220.

⁵ Kamerstuk 27 625, nr. 595.